

VYJÁDRĚNÍ OABS MV KE ZPŘÍSTUPNĚNÍ SVAZKU VEDENÉHO STÁTNÍ BEZPEČNOSTÍ NA VÁCLAVA KLAUSE

V souvislosti s články „Akce Kluk: po Klausovi šla StB“ a „Šest lidí, kteří donášeli na Klause“ uveřejněnými MF Dnes ve dnech 13. a 14. června 2007, které novináři napsali na základě studia archivních materiálů v Archivu bezpečnostních složek MV, se v médiích objevila řada spekulací, na něž je zapotřebí reagovat.

Především je nutné zdůraznit, že o svazek, vedený v letech 1984 až 1986 Státní bezpečností za účelem sledování Václava Klause, požádal prostřednictvím tiskového odboru MV již na přelomu února a března 2007 redaktor deníku Právo. Mikrofišová podoba svazku s krycím jménem „Kluk“ byla pro tohoto novináře v pražské badatelně Archivu bezpečnostních složek MV připravena již 19. března 2007; svého práva o nahlédnutí do archiválie v souladu se zákonem č. 499/2004 Sb. však až dosud nevyužil. Svazek tak zůstal na badatelně Archivu bezpečnostních složek MV až do 7. června 2007. Tehdy o nahlédnutí požádala redaktorka MF Dnes, což se uskutečnilo o pět dní později. Zbytek je známý.¹

Z výše uvedeného vyplývá, že jakékoliv spekulace o účelovém zveřejnění svazku se nezakládají na pravdě. Odbor archiv bezpečnostních složek MV neovlivňuje, o jaký svazek si kterýkoliv občan požádá, stejně tak jako není schopen ovlivnit dobu, kdy si archiválie či dokumenty badatel prostuduje.

Tato logika nás vede k jednoznačnému závěru: Pokud by redaktor Práva neztratil zájem a s předmětným svazkem se seznámil ihned po 19. březnu 2007, vyšel by o něm zcela jistě článek v jiném deníku než MF Dnes již tehdy a nikdo by jeho aktivitu nespojoval se zákonem o zřízení Ústavu pro studium totalitních režimů a Archivu bezpečnostních složek (a pravděpodobně ani s budoucí volbou prezidenta republiky).

Pokud se v minulosti objevovaly případy záměrné medializace svazků vedených komunistickou politickou policií k veřejně činným osobám, pak se tak dělo před 1. listopadem 2006, nikoliv za současného vedení OABS MV.

Zároveň je potřeba zopakovat, že jakékoliv archiválie či dokumenty – tedy včetně operativních svazků či spisů Státní bezpečnosti – jsou předkládány v badatelně Archivu bezpečnostních složek MV podle archivního zákona (zákon č. 499/2004 Sb. v platném znění) anebo podle zákona č. 140/1996 Sb. (zákon o zpřístupnění svazků vzniklých činností bývalé Státní bezpečnosti) ve znění zákona č. 107/2002 Sb. a dalších předpisů.

Podle archivního zákona se archiválie zpřístupňují na základě žádosti. Jakýkoliv archiv, tedy i Archiv bezpečnostních složek MV, je povinen předložit žadateli požadovaný archivní materiál; případné výjimky stanoví zákon. Předložení archiválií je zaznamenáno v badatelském listu. OABS MV pochopitelně neovlivňuje výběr témat v českých médiích, nerozhoduje o tom, kdo, kdy a o jaké archiválie požádá. Jednotlivá oddělení Archivu bezpečnostních složek MV se pouze snaží vyhovět v co nejvyšší kvalitě veškerým i sebenáročnějším žádostem, a to pokud možno v nejkratší lhůtě.

Co zůstává v kompetenci badatelů, je forma zpracování informací získaných při studiu písemností z provenience bezpečnostních složek komunistického režimu, která je pochopitelně závislá na znalosti širších souvislostí o mechanismu fungování totalitního systému v jednotlivých etapách jeho existence. Je pochopitelné, že média mimo jiné projevují zájem o vztah někdejších státněbezpečnostních složek k veřejně známým osobnostem. Zároveň však připomeňme, že zodpovědnost za kvalitu či úplnost prezentovaných informací nese zcela jednoznačně ten, kdo je zveřejňuje – a je jedno, zda jde o vědecké publikace anebo novinové články.

1 Pro některé kolegy historiky: evidenční údaje akcí „Kluk“ a „Rek“ vedených Státní bezpečností proti V. Klausovi byly publikovány již v Securitas Imperii č. 6/I, 2000, s. 290.